

Skatteförslaget värt att rädda

Svenska Dagbladet den 14 oktober 2014

Den nya regeringen har fått ett förslag från Företagsskattekommittén till dramatiskt ändrad bolagsbeskattning att ta ställning till. Förslagets viktigaste punkt är att Sverige nästan helt tar bort rätten att göra ränteavdrag. I utbyte mot den borttagna avdragsrätten sänks bolagsskatten.

Utredningen är just nu ute på remiss och har redan väckt skarp kritik. Finansanalytikerföreningens Peter Malmqvist (18/9) menar att utredarna gått för långt. "Många trodde nog att kommittén skulle fokusera på så kallade räntesnurrar i koncerner ... För att stoppa internlånen tar kommittén ut svängarna ordentligt. De stoppar avdragsrätten för räntor i alla skattepliktiga företag."

Bakgrunden är att aktiebolag i normalfallet betalar 22 procents bolagsskatt på sina vinster. I Sverige liksom i nästan alla länder får företag dra av räntekostnader från den vinst de betalar bolagsskatt på. Det är dock känt att detta skapar en obalans. Investeringar kan antingen finansieras med lån eller eget kapital, men bara lånefinansiering ger ränteavdrag.

Skattesystemet ger därmed företag incitament att lånefinansiera mer och ha lägre soliditet, vilket inte är samhällsekonomiskt motiverat. Visst kan det finnas affärsmässiga fördelar med lån, men det betyder inte att skattesystemet ska fortsätta gynna lånefinansiering framför eget kapital.

Under det senaste året har vi, skatteekonomer och forskare i Entreprenörskapsforums regi, undersökt förslagets nationalekonomiska grund och troliga effekter. I den skuggskatteutredning som lanseras i morgon är vår slutsats att det finns anledning att ta Företagsskattekommitténs förslag på allvar, om än med viktiga reservationer.

För det första anser vi att politikerna bör bredda perspektivet till hela den svenska ägarbeskattningen. Det finns redan konkreta förslag för att främja företagande, exempelvis Miljöpartiets förslag om personaloptioner.

Vi noterar även att Peter Malmqvist har rätt när han påpekar att förslaget är experimentellt och att det finns affärsmässiga fördelar med lån. Men det betyder inte i sig att skattesystemet ska fortsätta gynna lånefinansiering.

Rent samhällsekonomiskt är finansiering genom eget kapital snarast att föredra. Orsaken är att lånefinansiering leder till att bolag har lägre soliditet och lättare kan gå i konkurs vid kriser och oväntade problem. Överbelåning kan sedan leda till systemrisker för hela samhällsekonomin om oturen är framme.

Vi anser därför att regeringen bör avstå från att kasta förslaget i närmaste papperskorg. Utredningen har i grunden rätt när det gäller ränteavdragen. Däremot bör vi vara realistiska med hur snabbt ett litet land som Sverige kan gå före andra länder. I dag har nästan alla industrialiserade länder ränteavdrag för företag. Vi föreslår därför att Sverige går fram försiktigare än i kommitténs upplägg. En förändring av ränteavdragen måste fasas in på ett sådant sätt att företagen hinner anpassa sig till det nya systemet.

Det är också viktigt att regeringen ändrar finansieringen av förslaget. Som det ser ut nu kommer en del av finansieringen från att existerande förlustavdrag halveras. Det skadar förtroendet för förutsebarheten i skattesystemet. Det är bättre att denna del av finansieringen hanteras genom att den redan föreslagna minskningen av bolagsskatten trappas ner långsammare under övergångsperioden.

Till sist finns det även en stor politisk och samhällsekonomisk stötesten som måste lösas för att förslaget inte ska vara politiskt omöjligt: effekterna på bostadsbyggandet.

I många större städer råder bostadsbrist samtidigt som fastighetssektorn är särskilt högt belånad. Avskaffade ränteavdrag kommer att försämra läget för en sektor som redan är ett problembarn för svensk samhällsekonomi. Utan nya förslag som hanterar problemet är det inte sannolikt att en ny bolagsbeskattning kommer att vara politiskt genomförbar.

Förslaget till ny företagsbeskattning är sammanfattningsvis radikalt och förknippat med möjliga problem men också originellt och i grunden sunt. Den nya regeringen har ett bra tillfälle att lyfta fram ett förslag som inte belastar budgeten och som samtidigt kan stärka Sveriges konkurrenskraft. Men det kräver att det bästa ur kommitténs förslag plockas fram samtidigt som de värsta fallgroparna undviks. Vi tror att det med vårt förslag går att kryssa mellan skären.

Hans Peter Larsson

skatteexpert och partner PwC

Arvid Malm

forskare Entreprenörskapsforum och KTH

Erik Norrman

skatteforskare Lunds universitet

Mkael Stenkula

fil dr Institutet för Näringslivsforskning